

Mental sundhed og Datadreven sundhedsfremme på erhvervsuddannelser (Data Sund EUD)

Temadag om "Veje til at styrke mental sundhed og trivsel blandt unge", d. 11.10.2021
Charlotte Demant Klinker, Seniorforsker & teamleder, Sundhedsfremmeforskning

Steno Diabetes Center
Copenhagen

STENO
DIABETES
CENTER
SJÆLLAND

-
1. Hvorfor erhvervsskoler?
  2. Mental sundhed blandt erhvervsskoleelever
  3. Data Sund EUD som model for samarbejde ml. kommune og skole

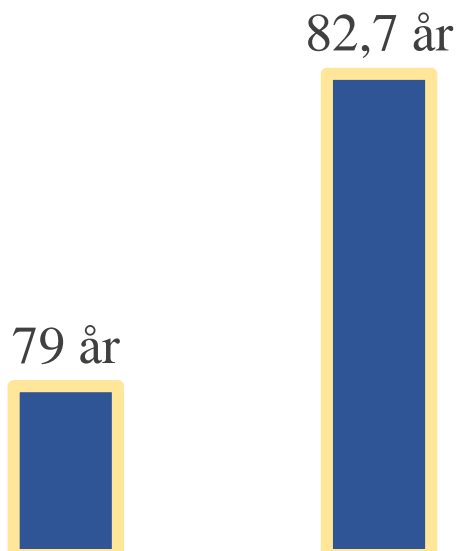

1. Hvorfor erhvervsskoler?
2. Mental sundhed blandt erhvervsskolelever
3. Data Sund EUD som model for samarbejde ml. kommune og skole

Hvorfor sundhedsfremme på EUD?

Forventet levealder:

Uddannelsesniveau:

Erhvervsfaglig

Lang videregående

Danmarks statistik, 2014

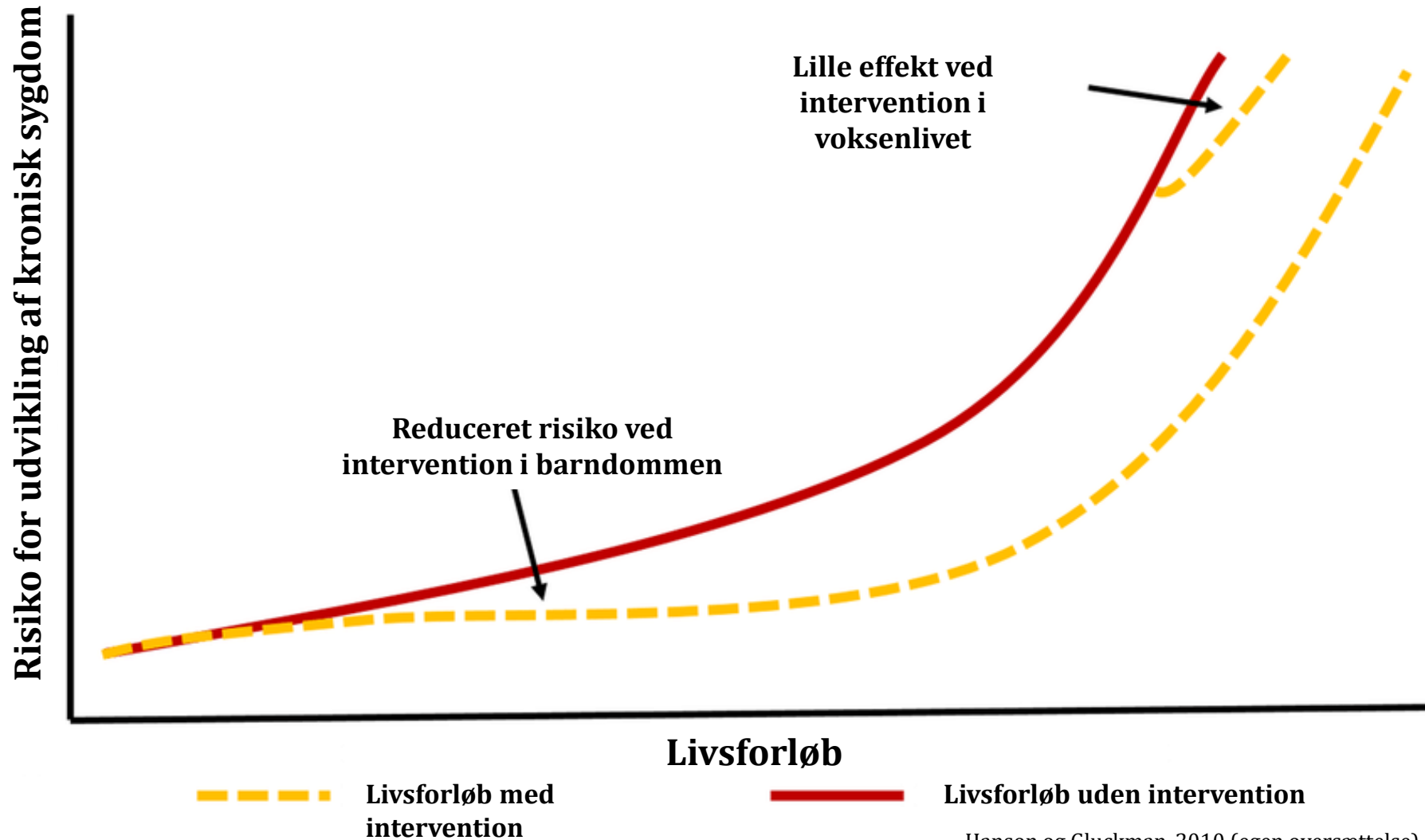

Steno Diabetes Center
Copenhagen

STENO
DIABETES
CENTER
SJÆLLAND

Hvornår sundhedsfremme?

1. Hvorfor erhvervsskoler?
2. Mental sundhed blandt erhvervsskolelever
3. Data Sund EUD som model for samarbejde ml. kommune og skole

UNG19 EUD– Den første af sin slags Nuanceret billede af erhvervsskoleelevers sundhed og trivsel

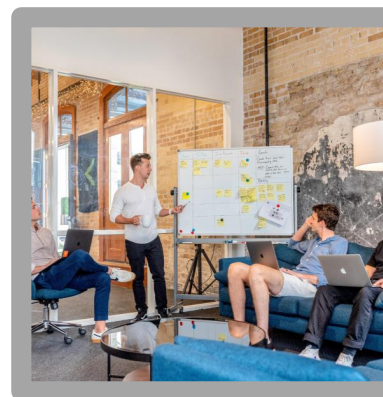
Omsorg, Sundhed og Pædagogik

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

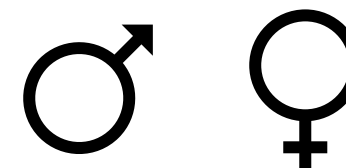

Teknologi, byggeri og transport

Kontor, Handel og Forretningsservice

EUD/EUX

15-18 år

19-25 år

26+ år

Data fra UNG19 EUD

Temaer:

- 1) Trivsel og mental sundhed
- 2) Tobak og rygning
- 3) Mad og måltider
- 4) Fysisk aktivitet og bevægelse
- 5) Alkohol
- 6) Stoffer
- 7) Krop og helbred

SUNDHED OG TRIVSEL

PÅ ERHVERVSUDDANNELSER 2019

I alt 6.119
respondenter
=
5,9 % af alle
erhvervsskoleelever

I alt 58 matrikler
Svarprocent: 68%

SUNDHED
OG TRIVSEL

PÅ ERHVERVSUDDANNELSER 2019

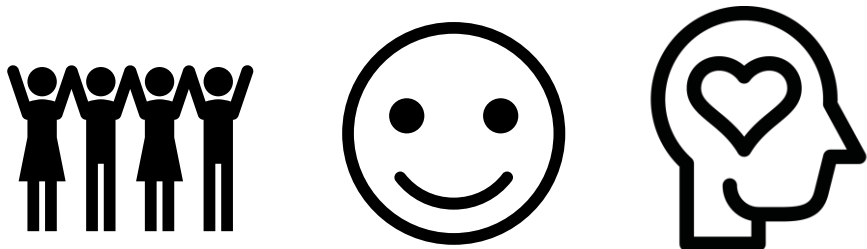
Steno Diabetes Center
Copenhagen

HJERTE
FORENINGEN

Trivsel og mental sundhed

Sundhedsstyrelsen og WHO's definition af mental sundhed:
'en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdags udfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker'

**SUNDHED
OG TRIVSEL**

PÅ ERHVERVSUDDANNELSER 2019

Steno Diabetes Cent^{er}
Copenhagen

**HJERTE
FORENINGEN**

Indikatorer for mental sundhed

Livstilfredshed

Selvurderet helbred

Ensomhed

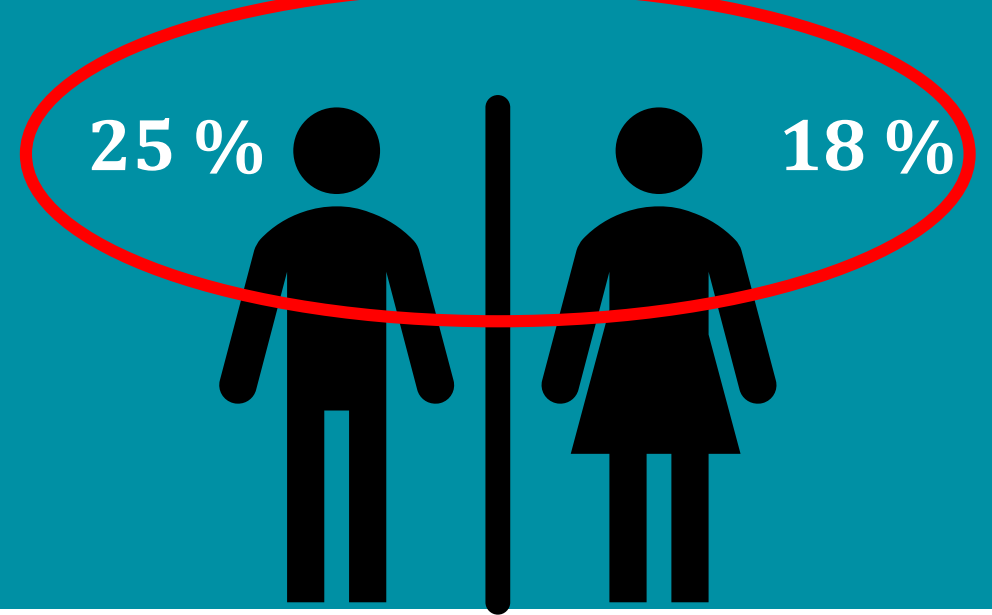
Træthed

Psykiske symptomer

Diagnoser

Livstilfredshed

Andele, der har høj livstilfredshed (9-10)

i alt

23%

15-18 år	19-25 år	26+ år
22 %	22 %	25 %

Omsorg, Sundhed og Pædagogik

23 %

Livstilfredshed
Andele, der har høj
eller meget høj
livstilfredshed

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

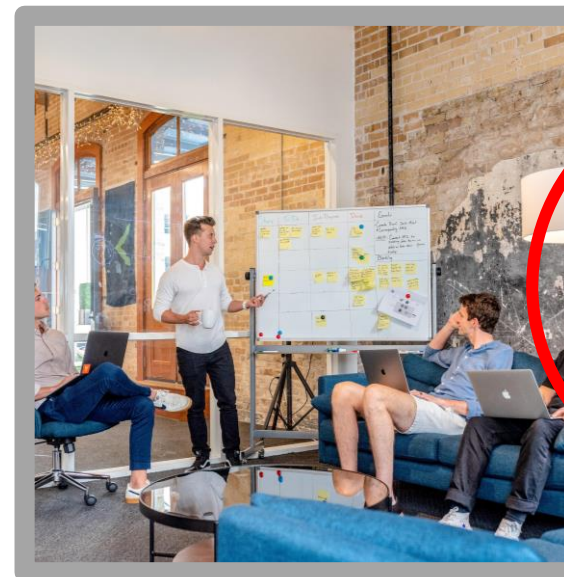
23 %

26 %

Teknologi, byggeri og transport

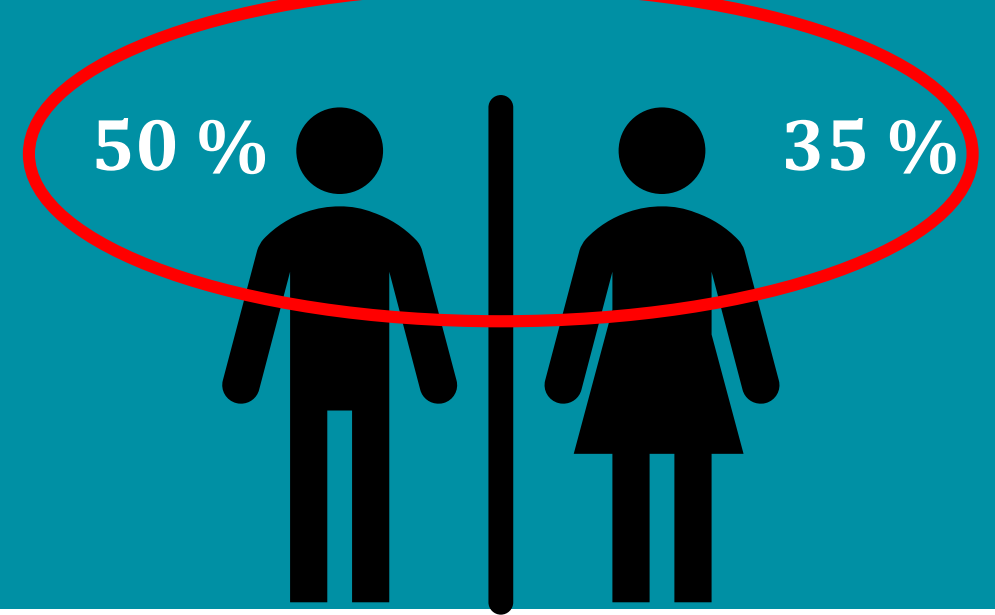

16 %

Kontor, Handel og Forretningsservice

Selvurderet helbred

Andele, der vurderer at have et fremragende eller vældig godt helbred

i alt

44%

15-18 år	19-25 år	26+ år
49 %	45 %	35 %

Table showing self-rated health by age group. The table is enclosed in a red oval.

Omsorg, Sundhed og Pædagogik

34 %

**Selvurderet
helbred**
Andele, der vurderer
at have et
fremragende eller
vældig godt helbred

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

46 %

48 %

Teknologi, byggeri og transport

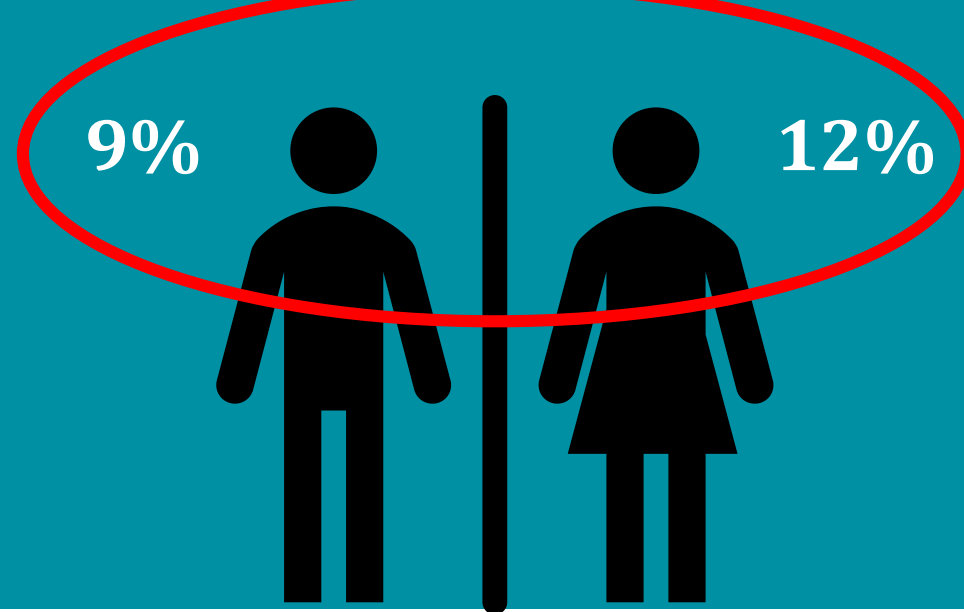
43 %

Kontor, Handel og Forretningsservice

Ensomhed

Andele, der ofte eller meget ofte føler sig ensomme

i alt

10%

15-18 år	19-25 år	26+ år
8 %	11 %	13 %

Table showing loneliness rates by age group. The table is enclosed in a red oval.

Omsorg, Sundhed og Pædagogik

11 %

Ensomhed
Andele, der ofte
eller meget ofte
føler sig ensomme

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

11 %

9 %

Teknologi, byggeri og transport

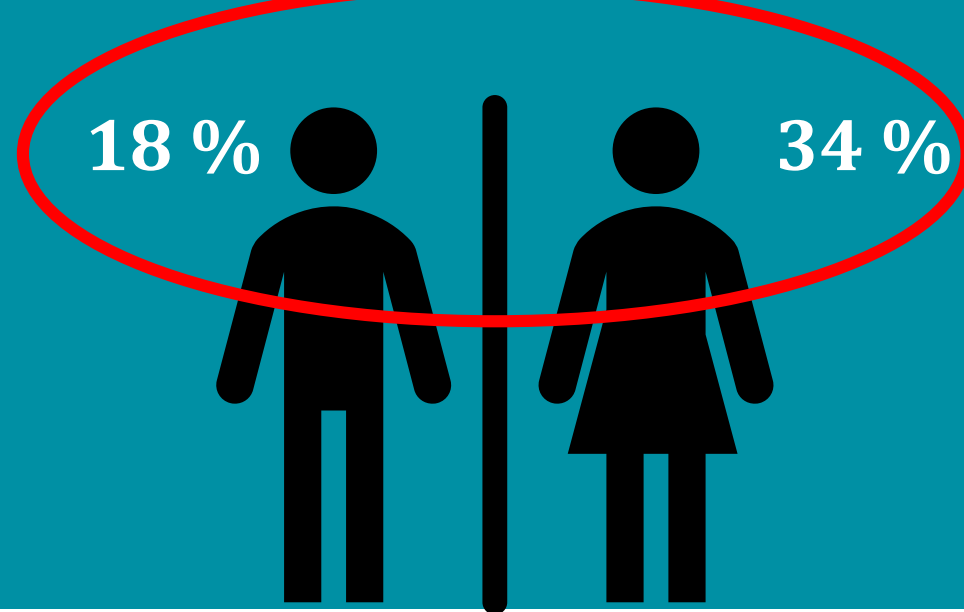

10 %

Kontor, Handel og Forretningsservice

Træthed

Andele, der er meget generede af træthed indenfor de seneste 14 dage

i alt

24%

15-18 år	19-25 år	26+ år
25 %	23 %	24 %

15-18-årige på Omsorg-
Sundhed-Pædagogik
(40%)

31 %

Omsorg, Sundhed og Pædagogik

Træthed

Andele, der er meget
generede af træthed
indenfor de seneste
14 dage

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

20 %

17 %

Teknologi, byggeri og transport

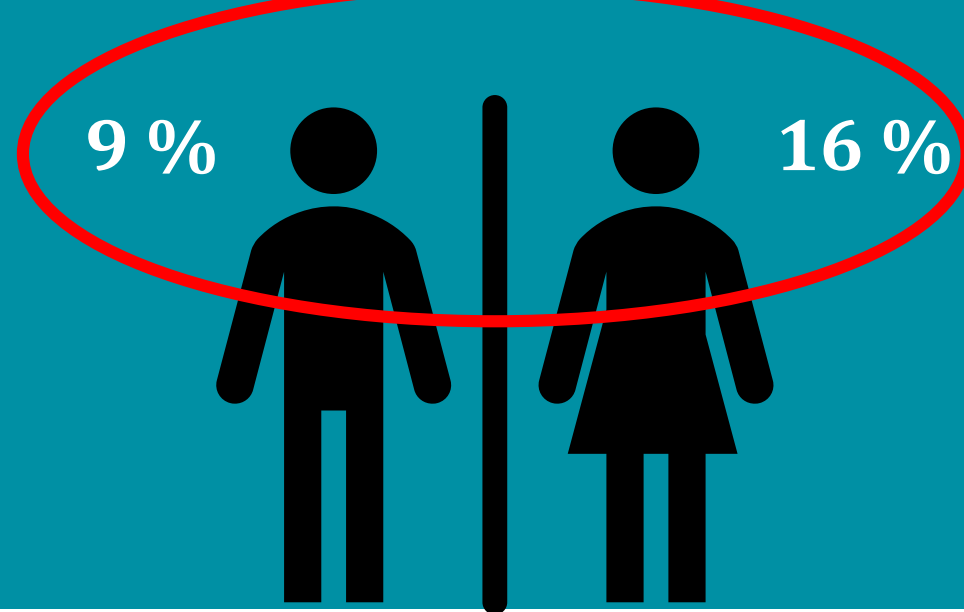
35 %

Kontor, Handel og Forretningsservice

26+-årige på Kontor-
Handel-
Forretningsservice
(42%)

Psykiske symptomer

Andele, der næsten hver dag inden for de seneste 6 måneder har været kede af det, irritable/i dårligt humør og/eller nervøse

'Irritabel/i dårligt humør' er hyppigst fremkommende symptom (8%)

i alt

12%

15-18 år	19-25 år	26+ år
12 %	12 %	10 %

Omsorg, Sundhed og Pædagogik

13 %

Psykiske symptomer
Andele, der næsten hver dag inden for de seneste 6 måneder har været kede af det, irritable/i dårligt humør og/eller nervøse

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

11 %

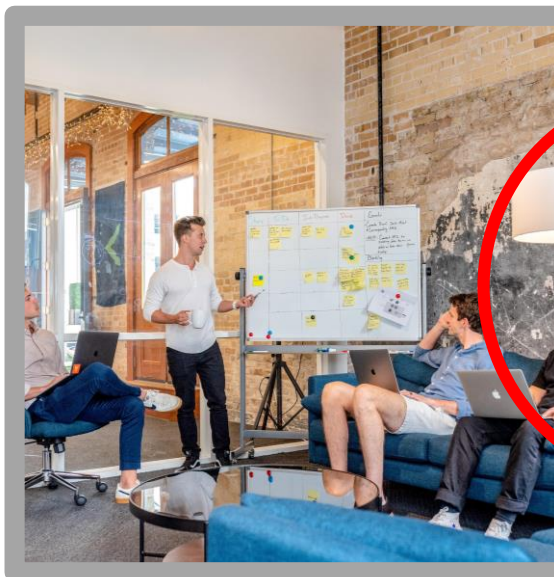
10 %

**Kvinder på
Teknologi-Byggeri-
Transport (23%)**

Teknologi, byggeri og transport

15 %

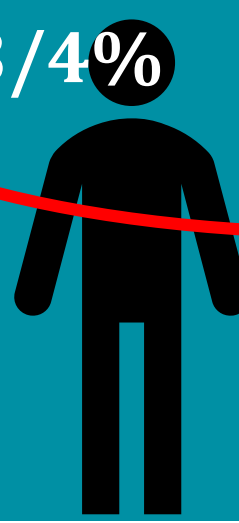
Kontor, Handel og Forretningsservice

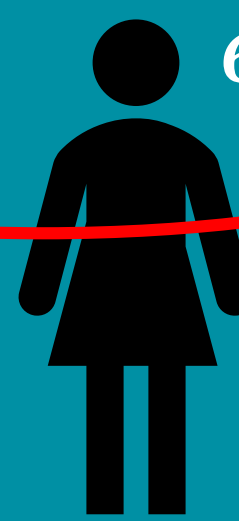
Diagnoser

Andele, der oplyser de er diagnosticeret med ADHD/Angst/Depression

7/3/4%

6/11/9%

i alt

6/6/6%

15-18 år

19-25 år

26+ år

7/4/3%

8/7/6 %

4/8/9 %

Omsorg, Sundhed og Pædagogik

Diagnoser
Andele, der er
oplyser de er
diagnosticeret med
ADHD/Angst/
Depression

Fødevarer, Jordbrug og Oplevelser

5/8/7%

8/7/6%

7/4/4%

Teknologi, byggeri og transport

6/8/8%

Kontor, Handel og Forretningsservice

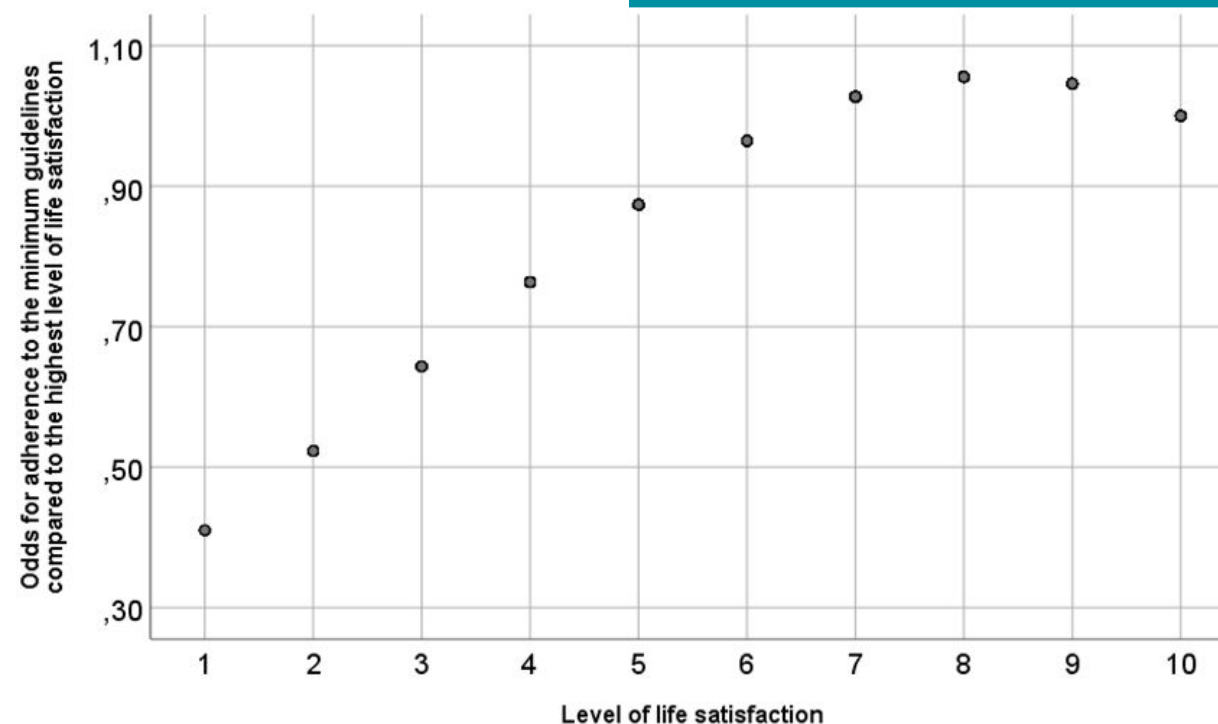
Andre resultater baseret på
UNG19 EUD data

Mental sundhed og fysisk aktivitet

Mental health and physical activity in Vocational Education and Training Schools Students: A population-based survey

Journal:	European Journal of Public Health
Manuscript ID:	EJPH-2021-07-OM-0781
Manuscript Type:	Original Manuscript
Date Submitted by the Author:	01-Jul-2021
Complete List of Authors:	Jensen, Christine; Steno Diabetes Center Copenhagen Heinze, Clara; Steno Diabetes Center Copenhagen Andersen, Per; University of Copenhagen, Department of Biostatistics Bauman, Adrian; The University of Sydney, Sydney School of Public Health Klinker, Charlotte; Steno Diabetes Center Copenhagen

- Mental sundhed (SWEMWBS), selvværd, livstilfredshed, self-efficacy
- WHO Fysisk aktivitets guidelines (150 MPA/75 VPA)
- Positiv dosis-respons sammenhæng ml alle fire mål og fysisk aktivitet
- Selvværd: kun mænd
- Livskvalitet: indtil et vist punkt...

Psykisk mistrivsel og overvægt

Sammenhængen mellem psykisk mistrivsel og overvægt blandt danske erhvervsskoleelever

- Et tværsnitstudie

Materiale og metode: Data hentes fra UNG19-datasættet i samarbejde med Steno Diabetes Center Copenhagen. Her deltog 6.119 erhvervsskoleelever i en spørgeskemaundersøgelse, hvor de svarede på en række spørgsmål inden for sundhed og trivsel. Multiple logistiske regressionsanalyser blev anvendt til at belyse associationen mellem psykisk mistrivsel og overvægt.

Resultater: Der blev fundet en association mellem ensomhed såvel som psykiske symptomer og overvægt blandt erhvervsskoleeleverne. For ensomhed var der en klar association i forhold til både moderat og svær overvægt. For psykiske symptomer var associationen tydeligst til BMI>30, da associationen svækkes til et ikke-signifikant niveau i den fuldt justerede analyse for BMI>25.

Konklusion: Der fandtes en association mellem ensomhed såvel som psykiske symptomer og overvægt blandt erhvervsskoleeleverne.

Kandidatspeciale

Anne Øraker Mikkelsen

Vejleder: Mette Aadahl, Professor, fy og Sundhedsvidenskabeligt Fakultet, I

Bivejleder: Charlotte Demant Klinker, Forsker, PhD, MPH, Afdelingen for Sundhedfremmeforskning, Steno Diabetes Center Copenhagen.

1. Hvorfor erhvervsskoler?
2. Mental sundhed blandt erhvervsskoleelever
3. Data Sund EUD som model for samarbejde ml. kommune og skole

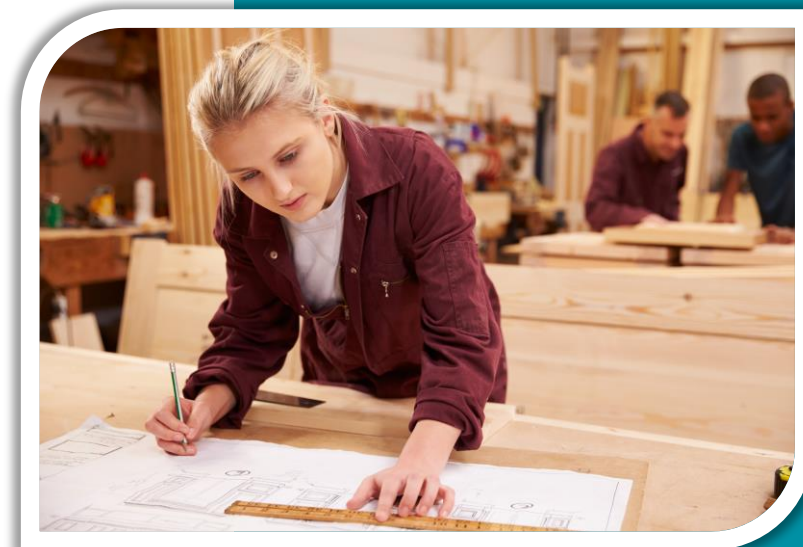

Formål

At fremme sundhed og trivsel blandt erhvervsskoleelever og derigennem øge fastholdelse

Det gør vi ved at udvikle og afprøve en datadreven, bæredygtig og kapacitetsopbyggende model til udvikling og implementering af sundhedsfremme på EUD

Steno Diabetes Center
Copenhagen

STENO
DIABETES
CENTER
SJÆLLAND

Kerneelementer

- Datadrevet og lokalt tilpasset
- Et bredt og positivt sundhedsbegreb
- Inddragelse af aktører med interesse, kompetencer og beslutningsmandat
- Kapacitetsopbygning og lokalt ejerskab (forankring og bæredygtigt)
- Forsknings- og evidensbaseret

Byggesten Data Sund EUD

Eksempel: Holbæk EUC NVS (TEK) + Holbæk kommune

Byggesten

-- Forår 2021--

Samarbejdsaftale
kommune og
skole


```
graph TD; A[Samarbejdsaftale kommune og skole] --> B[Koordinationsgruppe: Tovholder Ledelse Medarbejder Elever Kommune (Koordinator)];
```

Koordinationsgruppe:

Tovholder

Ledelse

Medarbejder

Elever

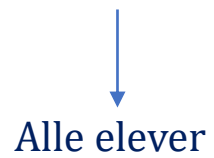
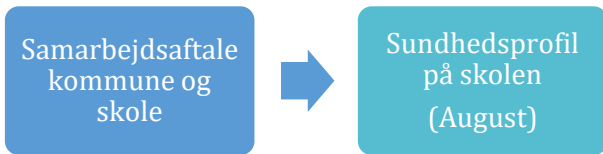
Kommune

(Koordinator)

Byggesten

-- Forår 2021--

-----Efterår 2021-----

Koordinationsgruppe:

Tovholder

Ledelse

Medarbejder

Elever

Kommune

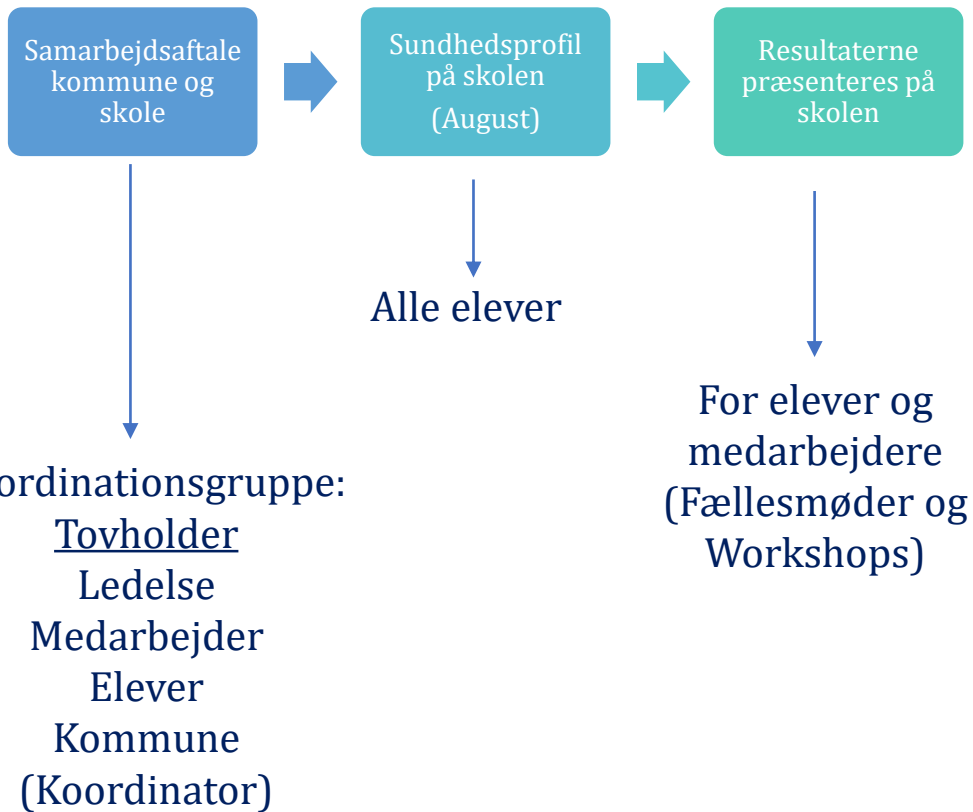
(Koordinator)

Byggesten

-- Forår 2021--

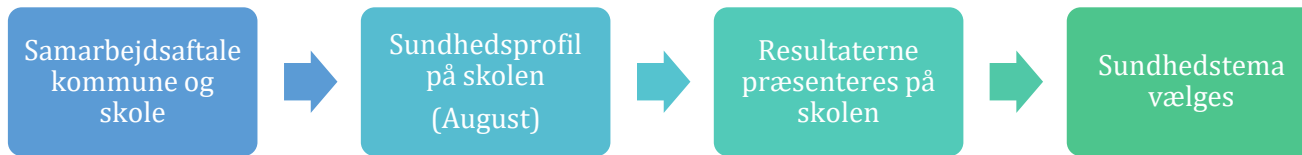
-----Efterår 2021-----

Byggesten

-- Forår 2021--

-----Efterår 2021-----

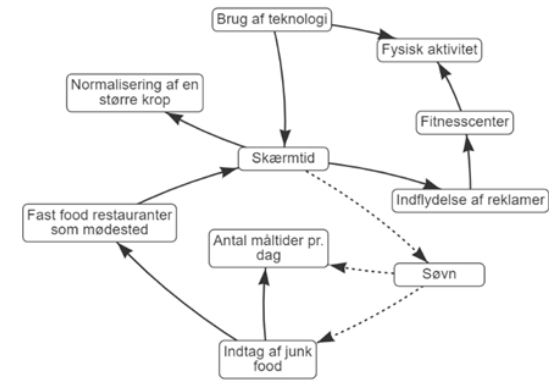
Alle elever

For elever og medarbejdere
(Fællesmøder og Workshops)

Af skolens koordinations gruppe

Koordinationsgruppe:
Tovholder
Ledelse
Medarbejder
Elever
Kommune
(Koordinator)

Byggesten

-- Forår 2021--

-----Efterår 2021-----

-----Vinter 21/22-----

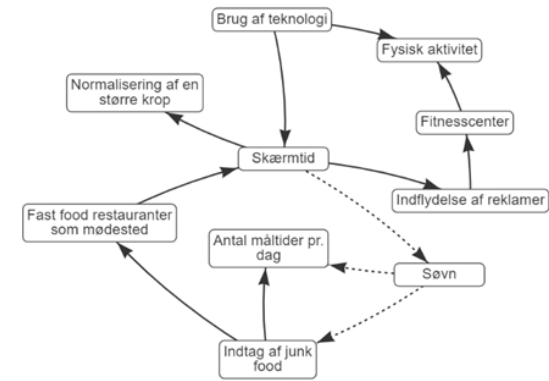
Alle elever

For elever og medarbejdere (Fællesmøder og Workshops)

Af skolens koordinations gruppe

Koordinationsgruppe:
Tovholder
Ledelse
Medarbejder
Elev
Kommune
(Koordinator)

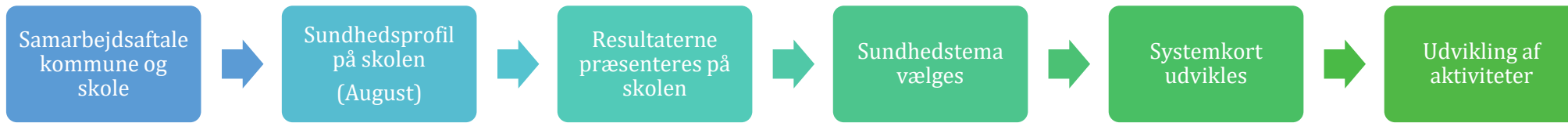
Byggesten

-- Forår 2021--

-----Efterår 2021-----

-----Vinter 21/22-----

Alle elever

For elever og medarbejdere (Fællesmøder og Workshops)

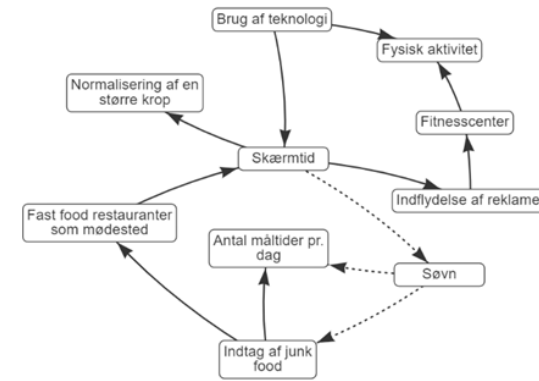
Af skolens koordinations gruppe

Elever og medarbejdere (Fællesmøder og workshops)

Partnerskabet udvides: lokalområdet, nationale aktører, flere/andre elever, medarbejdere, kommunale enheder

Koordinationsgruppe:
Tovholder
Ledelse
Medarbejder
Elever
Kommune
(Koordinator)

Byggesten

-- Forår 2021--

-----Efterår 2021-----

-----Vinter 21/22-----

↓
Alle elever

↓
For elever og medarbejdere
(Fællesmøder og Workshops)

↓
Af skolens koordinations gruppe

↓
Elever og medarbejdere
(Fællesmøder og workshops)

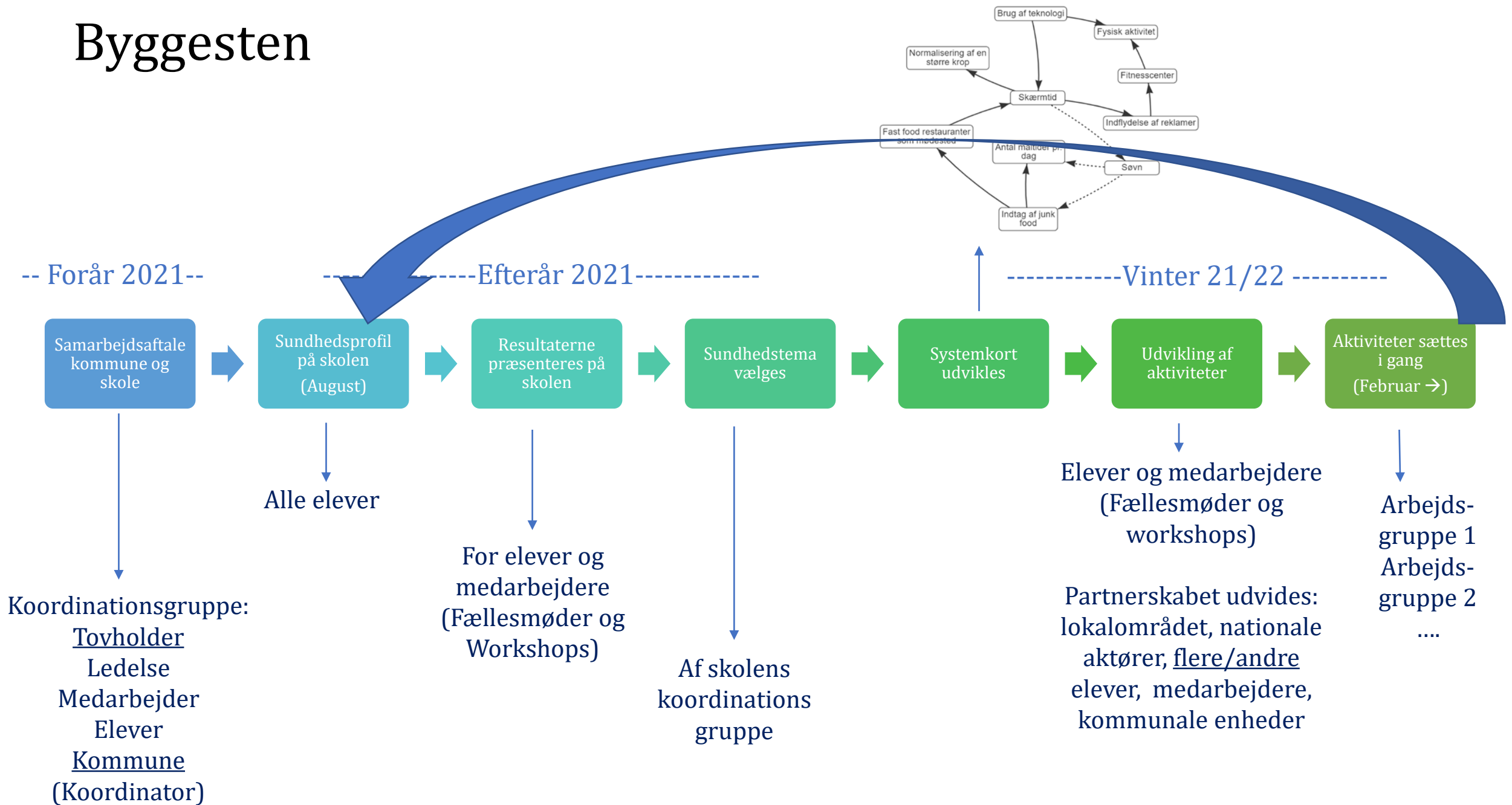
Partnerskabet udvides:
lokalområdet, nationale aktører, flere/andre elever, medarbejdere, kommunale enheder

↓
Arbejdsgruppe 1
Arbejdsgruppe 2
....

Koordinationsgruppe:
Tovholder
Ledelse
Medarbejder
Elever
Kommune
(Koordinator)

Byggesten

Koordinationsgruppe:
Tovholder
 Ledelse
 Medarbejder
 Elever
Kommune
 (Koordinator)

Alle elever

For elever og medarbejdere
 (Fællesmøder og Workshops)

Af skolens koordinations gruppe

Elever og medarbejdere
 (Fællesmøder og workshops)

Partnerskabet udvides:
 lokalområdet, nationale aktører, flere/andre elever, medarbejdere, kommunale enheder

Arbejdsgruppe 1
 Arbejdsgruppe 2
 ....

Hvem er med?

Forsknings- og projektmedarbejdere

Charlotte Demant Klinker (Forskningsansvarlig, SDCC)
Anne-Louise Bjerregaard (Strategisk projektkoordinator, SDCCS)
Clara Heinze (Ph.d, SDCC)
Anne Sidenius (Post.doc, SDCC)
Lene Winther Ringgaard (projektkoordinator, SDCC)
Carsten Lund Rasmussen (Projektmedarbejder, SDCCS)

Videnskabeligt udvalg

Forskere og eksperter fra ind- og udland

Nationalt netværk af sundhedsfremmeaktører på EUD

Region Hovedstaden

Gladsaxe Kommune

TEC
Teknologi
byggeri og
transport

SOSU H
Omsorg,
Sundhed og
Pædagogik

Koordinations
gruppe

Koordinations
gruppe

Hillerød Kommune

UNORD
Kontor,
Handel og
Forretnings-
service

UNORD
Fødevarer,
Jordbrug og
Oplevelser

Koordinations
gruppe

Koordinations
gruppe

Kalundborg Kommune

EUC NVS
Teknologi
byggeri og
transport

Koordinations
gruppe

Slagelse Kommune

ZBC
Omsorg, Sundhed
og Pædagogik

Koordinations
gruppe

ZBC
Kontor, Handel og
Forretnings-
service

Koordinations
gruppe

ZBC
Fødevarer,
Jordbrug og
Oplevelser

Koordinations
gruppe

Holbæk Kommune

EUC NVS
Teknologi
byggeri og
transport

Koordinations
gruppe

Læringsnetværk: Repræsentanter fra Data-Sund-EUD skoler, kommuner og andre deltagende partnere (udvides på sigt med flere interesserede skoler/kommuner)

Tidslinje (2020-2024)

Fase 1 (3 mdr.): Indledende møder. *Minimal aktivitet* på skolerne.

Fase 2 (12 mdr.): Udvikling og afprøvning af indsats. Evaluering og dataindsamlinger. *Stor aktivitet* på skolerne og *stor tilstedeværelse* af Forskning på skolerne

Fase 3 (ubestemt tid): Forankring og implementering af indsats. Læringsnetværk. *Forventeligt stor aktivitet* vedr. indsatsen på skolerne. *Minimal tilstedeværelse* af Forskning

Data Sund EUD som model for samarbejde om mental sundhed?

- Kommuner vil godt samarbejde med skoler men mangler den rigtige indgang/metoder til at gøre dette
- Kommunen som vigtigt element i modellen...
- Muligt at bringe kommunens indsatser i spil, når partnerskab først er etableret
- Det er ikke et projekt men strategisk satsning/samarbejde...
- Mange kommuner har allerede et samarbejde med BørnUngeLiv – nemt at fortsætte/opstarte
- Udgangspunkt i skolens data og problematikker: øger motivation, engagement og ejerskab
- Sundhedsadfærd = mental sundhed? Eller omvendt?

TAK FORDI I LYTTETDE!

Kontakt:

Charlotte Demant Klinker, Projektejer, charlotte.demant.klinker@regionh.dk

Lene Winther Ringgaard, Projektkoordinator, lene.winther.ringgaard@regionh.dk

Læs mere her: [link](#)

Finansieret af:

Danske Regioners Forebyggelsespulje, Helsefonden, Region H's Tværspulje, Statens Institut for Folkesundhed, Steno Copenhagen og Steno Sjælland.

**Steno Diabetes Center
Copenhagen**

**STENO
DIABETES
CENTER
SJÆLLAND**